

טיב הקהילה

דברים
ח' אב תשפ"ה

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג	7:00
מוצש"ק	8:16
ר"ת	8:52

סוף זמן קריאת שמע והפילה

סו"ק ש"א	8:29
סו"ק ש"ב	9:18

סו"ת א' 9:54
סו"ת ב' 10:27

הזמנים לפי ששון קי"ז

גיליון מס':

793

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מוורנו ורבנו שליט"א
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

ענין זה בטוב טעם ודעת הרה"ק מזלאטשוב ז"ע, שהיה מגדולי תלמידי המגיד ממעזריטש ז"ע, בספרו 'אורח לחיים' (פרשת האזינו) וז"ל: 'הנה יש צדיקים שהם בבחינת ענוה ואינם מאמינים בעצמם במעשיהם הטובים, כל מעשיהם הטובים ותפילותיהם ועדקותיהם אינן נחשבים בעיניהם לכלום ועל כן אינן מאמינים בתפילותיהם ובמעשיהם הטובים שיוכלו לפעול כלום בתפילותיהם. וסיבה לזה, לפי כשאדם עובד באמת להש"ת נתמלא אחר העבודה והתפלה ביראה ובענוה לפי שרואה הש"ת בזה העבודה ורואה בשכלו שהוא מקצד בעבודה ועל כן נתמלא ביראה ושפלות וכל מה שעובד והולך יותר למעלה רואה יותר שפלותו וקיצורו בעבודה אבל בשביל זה צריך להאמין בתפלתו ובעשייתו שפועל למעלה ואם נראה לו שמקצד בעבודה מה שיוכל לתקן יתקן, ואם אינו יכול לתקן, יבקש רחמים על חסרונו הדיוע לו, אבל לא בשביל זה לא יאמין בתפלתו ובעשייתו, כי אם לא יאמין שיוכל לפעול למעלה בתפלתו ובדיבורו – באמת אינו פועל, כי כאשר האדם מעורר למטה כן הוא פועל למעלה, ויחשוב שהוא עולם קטן, ונכלל בו כל העולמות מרום המעלות. על כן כאשר יפשפש במעשיו ומתחרט עליהם, יכול לפעול בעולמות עליונים עד מקום שורש נשמתו, ויכול להפוך מדת הדין למדת הרחמים, ונתן כח ועז למעלה, כמו שנאמר: 'תנו עוז לאלקים'. ואם ח"ו אינו מאמין במעשיו הטובים ובתפלתו, עליו נאמר: 'צור ילדך חשי ותשכח אל מחוללך', רצה לומר ששכחת ש' מחולל אותך מעולמות עליונים מרום המעלות ושתוכל לפעול בתפלתך ובמעשיך'. עכ"ל. לאור דבריו מוטל על כל אדם לדעת שתפלתו עושה רושם במרומים תמיד, ופועלת שפע ישועות ומבטלת גזירות רעות ופגעים רעים וכשיאמין בכך אכן תהיה תפלתו בכונה כראוי, והיה בכוחה לחולל פלאים.

וגמרא ערוכה היא (ראש השנה יח.) שסגולת התפילה תלויה בכונה והא לך לשונה: 'תניא היה רבי מאיר אומר: שנים שעלו למטה וחולין שות וכן שנים שעלו לגדרום לידון ודין שות זה ירד זה לא ירד, זה ניצל זה לא ניצל. מפני מה זה ירד זה לא ירד, זה ניצל זה לא ניצל? זה התפלל ונענה, זה התפלל ולא נענה. מפני מה זה נענה זה לא נענה? זה התפלל תפלה שלימה – נענה, זה לא התפלל תפלה שלימה – לא נענה. ופירש רש"י, שתפילה שלימה הכוונה שהתכוון בתפילה.

אמנם לפעמים גם אם יש בכח תפלתו לחולל פלאות מתעקבת ישועתו מלבוא כי לפעמים אי אפשר למלא בקשתו של אדם אלא אם כן יתפלל סך קצוב של תפילות ועל כן אם אכן התפלל תפילה מעומק הלב ורואה שעדיין לא נתמלאה בקשתו, אין לו להתיאש, אלא עליו להוסיף עוד ועוד תפילות וכשימלאו סאת תפילותיו יראה ברכה בעמלו, וכמו שמצינו שמשנה רבינו היה מתפלל שיכנס לארץ ישראל ואילו היה מתפלל עוד תפילה אחת היה זוכה להיכנס, על אף שגנזו עליו שלא להיכנס. וכן אמרו חז"ל (דברים רבא ב' יב): 'אמר רבי חייא רבה כתיב: 'קוה אל ה', חזק ויאמץ לבך, וקוה אל ה' הוי מתפלל, וחוזר ומתפלל, ויש עשה שיתנו לך'.

ובסדר אשר ראית אשר נשאך ה' אלקיך כאשר ישא איש את בנו בכל הדרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה: ובדרך הזה אינכם מאמינים בה אלקיכם: (וא לא לב) ...

כוחה של תפילה

אפשר לומר בדרך רמז שפה אמר משה לישראל: 'ובסדר' – לשון דיבור. ורצה לומר שבכח התפילה שהוא ע"י הדיבור 'אשר ראית' בעבר כמה גדולה כוחה 'אשר באמצעותה' 'נשאך ה' אלקיך כאשר ישא איש את בנו' כי בהיותכם במדבר הייתם כמה פעמים במצוקה בלי מים וזמן, ופניתי אז אל הש"ת אז לבקש רחמים עליכם ונענית בזכות תפילתי כי המציא השם לכם באר ומן, וכמו כן המציא לפניך כל המצטרך לך כאשר הנושא את בנו ודואג לכל המצטרך לו, והמשיך באלו החסדים 'בכל הדרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה', אם כן עליכם להתחזק גם הלאה בעבודת התפילה והבקשה, ותוסיפו לראות עוד פלאות בזכותה. ואכן כל הספרים הקדושים מלאים מענין כוחה של תפילה, שבאמצעותה זוכים לבטל הרבה גזירות קשות ורעות, ולהמשיך שפע ברכות וישועות.

ומה שרואים לפעמים שאין תפילתו של אדם עושה רושם הסיבה לזה היא העדר אמונתו בכח התפילה, הן אמת שגם זה האדם הגה בתורה וראה שתפילתו של משה עשתה רושם, אבל אין הוא תולה זאת בעצם התפילה, כי אם במי שמתפלל, כלומר דעתו נוטה לחשוב שרק תפילת הצדיק כתפילתו של משה מתקבלת, אבל אין בכך הוכחה לענין תפילתו שהיא תפילת הדיוט. זהו שהמשיך הכתוב: 'ובדרך הזה' – בכח זה הדיבור, היא התפילה 'אינכם מאמינים' – אין אתם מאמינים שזו היא המועילה לכם כי לדעתכם תלוי כל דבר רק בגזירת 'חז"ל אלקיכם', ולפעמים אכן משנה גזירתו, היינו כשהצדיק הוא המתחנך לפני, וכיון שכן אינכם מחשיבים את תפילתכם ואינכם נגישים לעבודת התפילה כדבעי, ואין בקשתכם נאמרת לפני בוראכם מעומק הלב. אבל מי שאכן מאמין בכח התפילה ויודע שהקב"ה מאזין לתפילתו ורוצה להטיב לו, זה אכן מתפלל מתוך כובד ראש ומעומק הלב, וזוכה לראות ברכה בעמל התפילה.

ואעתיק לפניך קטע מספר הקדוש 'תפארת שמואל' (פרשת כי תבוא) המדבר מכת התפילה דוקא כשהיא מתוך אמונה והכרה ברום מעלתה, והא לך לשונה: 'תפילה הוא ענין אמונה, שאם לא כן למה הוא מתפלל, וכמו שכתב 'בעל העקידה' ובשאר ספרים הקדושים כי ענין תפלה הוא מצות עשה מן התורה, מהכתוב: 'ולעבדו בכל לבבכם'. והלא הוא אך שאלת צרכיו, ואין יתכן לקרותה בשם מצוה? אך ביאור הענין, ודאי התפלה מצות עשה שמאמין ובוטח בהש"ת שישמע תפלתו ויעזרוהו ברב טוב, שאם לא כן למה הוא מתפלל ואל מי מתפלל. נמצא עיקר ענין תפלה הוא לבוא לידי אמונה ובטחון ולפיקך הוא מצות עשה.

ולא רק זאת, אלא אפילו צדיק גדול שהוא בבחינת: 'צדיק גזר והקב"ה מקיים', אם אינו מאמין בכח תפילתו שפועל ועושה רושם בשמים הרי באמת אינו פועל בתפלתו. וכמו שהאר"ק לבאר

טיב המערכת

וישב בה עד ..

סיפר הרב מפונבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, שהוא היה פעם אצל החפץ חיים זי"עא בימי בין המצרים והוצרך לנסוע לעיר אחרת, וכאשר הלך להיפרד מהחפץ חיים ביקש ממנו הח"ח שיואל להתעכב עוד שלשה ימים במחיצתו, וכן עשה, וכיון שנשאר שם הזדמן לו לראות מקורב בגדל עבודתו של הח"ח בימי בין המצרים כשכל היום היה הח"ח מתוהל ובוכה מאין הפוגות, ונח ומתנחל לאמור: בית המקדש, בית המקדש. והיה דומה לאדם שמת לו אחד משבעה קרוביו, ועוד יותר גרוע מכך. עומדים אנו בשיאם של ימי בין המצרים כשמיד אחר השבת יגיע היום המר תשעה באב, ולצערנו היום איננו יודעים להתאבל כמו בדורות הקדומים ואפילו איננו מרגישים את צער החורבן, אולי הצער היחיד (כמעט) שאנחנו יכולים להרגיש הוא בגלל ההגבלות ומגנזי האבלות שנוהגים בימים אלו, ולמעשה אנחנו בעיקר מחכים שזה יגמר ויעבור ונטל כבר לחזור לשיגרה של אוכל רחיצה ובגדים וכל שאר הדברים שהורגלו אליהם.

בכל זאת יש איזה זכור טורדני שמנקר לנו בידכתי הסות בין המצרים.. תשעה באב.. חורבן בית המקדש.. אנחנו אמורים התאבל אולי לכבוד אבל זה כ"ח רחוק מאיתנו, ואנחנו מתנחמים בעובדה שאנחנו שומרים על ההלכות ומענים את עצמנו, זה המעט שאנחנו יכולים אבל האם זה מספיק? והרי בתוך ליבנו אנחנו מחכים כבר ליום שאחרי..

סיפר מורנו הרב שליט"א שהיה פעם במירון וניגש אליו בחור ומספר בצער שאחיו ל"ע ירד מהדרך, אמר לו הרב: 'כנס לדבי שמעון ושפוך דמעות כמים בתפילה עבור אחיך, אמר החבור 'איננו מסוגל לבכות, מאז שהייתי תינוק לא בכיתי, אמר לו הרב 'קח סכין ותפצע את ירך, וכשיכאב לך כבר תבכה.. והוא נכנס ובכה אווה איך שהוא בכה אז לא דורשים מאיתנו לחתוך את היד, אבל לפחות כשמרגישים צער בגלל ההגבלות ההלכיות, בואו ניקח את הצער הזה ואת צער העיניים של תשעה באב להצטער באמת על חורבן ביהמ"ק בלי לחשוב על היום שאחרי!

(לפי טיב תחומים)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 100024-0534

י"ד הועדה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב
ההודעות

יהא שמייה רבא מברך!

יהא שמייה רבא מברך לעולם ולעלמי עלמא (קדיש).

בספספ"ק בני יששכר זצוק"ל (מאמר חודש תמוז אב מאמר א אות ב-ז) ייסד על פי ספר יצירה (פ"ה) ורבינו האריז"ל (ליק"ת פר' בא) במאות שני חדשים אלו תמוז - אב שהם נקראים דלים ורשעים.

ר"ש כיצד, חודש תמוז - כנגד חוש הראיה בנפש, וחודש אב - כנגד חוש השמיעה בנפש, נוטריקון ד"ש - ר"איה שמייה. כיוצא בדבר בסדר י"ב שבטים לדגליהם כנגד י"ב חודשי השנה, עולה דגל 'ראובן' (משורש בראשית כט, לב) ד"א ה' בעניי' כנגד תמוז (חוש הראיה) דגל 'שמעון' (משורש שם לג) כ"י שמע"ל כנגד אב (חוש השמיעה) - נוטריקון ד"ש - ראובן שמייען.

ד"ל כיצד, על פי מ"ש רבינו האריז"ל (ע"י מגלה עמוקות ואתחנן אופן קה) אשר השם 'אדני' במילואו כזה: אל"ף דלת נ"ד יו"ד, יש בו י"ב אותיות בכל חודש מאיר אות אחד כסדר החדשים: ניסן אות א', אייר אות ל, סיון אות פ', ונמצא מגיע לתמוז אות ד', ולבא אות ל - נוטריקון ד"ל.

מהאי טעמא פוסק שם הבני יששכר (אות ה') שיש לכוין באלו ה' חדשים באומרו 'עוזר דלים', שהשם יתברך יעזור במהרה לשני החדשים הללו (תמוז ואב) הנקראים דלים, שיתחפכו ויתעלו לטובה. כי בגלות המד' הם 'דלים' - מלשון לדלוף ודלות ויש לכוין ולבקש בתפילותינו שיתחפכו ללשון (תהלים ל ב) 'דליתני' [הנבהתני] - מלשון גבורות ורוממות ע"ש.

וכמו כן בגלות הקשה וימי בין המצרים הללו אנו רשעים - מלשון דש' ואביון ואנו מתפללים ומבקשים שיתחפכו לנו לראש לטובה, מלשון דאש'.

ועל כך מתחננים אנו בתפילות הקדיש שבימים אלו: יהא שמייה רבא מברך - נוטריקון ד"ש - שמייה רבא. כמו שכתבו התוס' בריש פ"ק דברכות (ג) ד"ה וענינך בשם המחזור ויטרי: שאנו מתפללין שימלא שמך, כדכתיב (שמות יג טז) 'כי יד על כס יי', שלעתיד יהא שמו שלם וכסאו שלם. והיינו 'יהא שמייה - שם יי' - רבא', שיהא שמו גדול ושלם.

זה שמבקשים ישראל קדושים: 'תגדל ויתקדש שמייה רבא', יתחפך לנו 'שמייה רבא' שענה הוא כביכול בבחינת דש', כאשר בעונותינו הרבים אין השם שלם ואין הכסא שלם ויתחפך להיות לנו לראש, כד"א (מכ"ב ב ג) 'וא' [יקר' שלם] בראשם, ואז אצלם את ירושלם על ראש שמת' (תהלים קל"ו).

על דרך שאמרו ד"ל במדש אותיות דרבי עקיבא (ריש אות ר'): ד"ש' - ראש, זה הקדוש ברוך הוא שהוא ראש לכל העולם וסופו. וכד"א בספר התכונה (משלי ל ח) 'ראש ועשור וגו' - הכתיב דאש' והקרי דש', להפוך דש' לראש'.

זו היא אפוא זעקתם של ישראל מקרב לב ונפש עתה בימים אלו: יהא שמייה רבא מברך לעולם ולעלמי עלמא, וכשני הפירושים שכתבו התוס' (שם) הן פירוש הפשוט דמסקי התוס': שיהא שמו הגדול מבורך! והן ככוונת המחזור ויטרי: 'יהא שמייה - שם יי' - רבא', שיהא שמו יתברך גדול ושלם בגאולה השכינה הקדושה, גאולתם של ישראל, ובבנין בית קדשן ותפארתם, במהרה בימינו אמן.

- > < -

אבי מורי הגה"צ רבי לוי הכהן רבינוביץ זצוק"ל, בעל 'מעדני השלחן', הרגיל את עצמו מעודו, להשתדל תמיד ללכת לבית הכנסת לתפילה בציבור, ולומר אמן ואמן יהא שמייה רבא בקול רם. ואף בשנות זקנותו המופלגת בעת שכבר היה האיש המבוגר ביותר בבית הכנסת, היה עונה אמן יהא שמייה רבא בקול יותר חזק מכל הצעירים...

ואף הרבה להזהיר בזה כמה וכמה פעמים בצוואתו המופלאה, שיקפידו לחנך הבנים והילדים הקטנים על כך! עיין היטב שם.

ומרגל בפסוקים להזכיר משמו של הגה"צ רבי חיים מוואלאזין זצוק"ל, בעל 'נפש החיים', שעל תפילה בלא כוונה ניתן למצוא לימוד זכות, אבל על עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא בלא כוונה קשה יותר ללמד זכות רח"ל, שהרי אין בהם אלא מספר מילים יחידות בלבד!

בערב ימיו התלווה עמו לתפילה בבית הכנסת דשכונת 'בתי נייטין' הוותיקה, שלמרגלות 'מאה שערים' העתיקה, כאשר מפאת זקנותו נצרך לעזרת בכמה דברים. והנה משרק פסעו רגלי קדשו פנימה אל בית השם התמלא שמחה גדולה והיה ממש שש ושמש בכל עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא שזכה לה כמוצא שלל רב! ועל אף זקנותו המופלגת תשישות וחולשתו המשיך במנהגו של עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא בקול רם יותר מכל המהפללים בבית הכנסת!

תדיר היה חוזר ואומר: 'אמן' ראשי תיבות א"י מוסר נפש, צעריך מסירות נפש לענות אמן ואמן יהא שמייה רבא בקול רם ובכוונה!

פעם התבטא לאחד מרופאיו שטיפל בו במסירות בימי חליו, וביקש מלפניו שיעשה את כל המאמצים לרפואתו ולהשיבו לבריאותו השלמה, שיוכל להמשיך ללכת לבית הכנסת, כדי שאוכל לענות אמן ואמן יהא שמייה רבא! כי בלעדי זה למה לי חיים!

וסיפר לי אחי כנפשי הר"צ רבי אלחנן הכהן שליט"א, שהיה עומד ומשמש את כל אביו זצוק"ל במסירותו הנפלאה בכל דבר תמיד, שבאחד הימים

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

לקראת סקינה

לצורך קניית דירה בהזדמנות נדירה מכרתי את הרכב בשביל תוספת למימון ראשוני. כל זאת אחרי שפניתי לעורך דין שיבדוק שהכל כשורה, ואחרי ששכרתי את שירותיו של יועץ משכנתאות שהתחיל להשיג לי את הנדרש לצורך מימון הדירה.

בשמחה ובהתרגשות הודיתי לה' על העסקה הטובה שזימן לידי, למחרת קיבלתי טלפון מהמתווך שהעסקה ירדה מהפרק. התקשרתי לבעל הדירה שאמר שזה לא קשור אלו כי אם לאשתו והוא לא מתערב בנושא. התקשרתי לגברת שענתה לי בתקיפות שזה המצב והדירה לא למכירה. הסברתי לה שמכרתי את הרכב במהירות באלפי שקלים מתחת למחירון, ושכרתי את שירותיו של יועץ המשכנתאות שכבר קיבל תשלום ולא ישיב את כספי כי הוא את העבודה כבר עשה. אך היא בשלה: "אני לא אמרתי לך לשכור יועץ משכנתאות ולא אמרתי לך למכור את הרכב שלך, זה בעיה שלך ואני לא מוכרת!!!!" ובשלב הזה טרקה את השופרת.

לא צריך להסביר איזו הרגשה אימה, מעבר להתרגשות על מציאת הדירה שאבדה מדובר בזילזול והפסד כספי, את התסכול העברתי לבורא עולם. כמי שמקפיד ללמוד שער הביטחון מידי יום, ניסיתי לברך על הרעה ולשנן לעצמי שהכול לטובה, ובאמת זכיתי להודות ה' בשלווה ובהבנה שהכול לטובה, אבל בכל זאת עמוק בלב מאוד רציתי לדעת איזו טובה הייתה כאן?!

שבוע אחרי המקרה פניתי למתווך נוסף באזור לחפש דירה אחרת, וכדרך אגב שיתפתי אותו אודות הדירה שכמעט רכשתי. כאשר המתווך שמע את מיקום הדירה הוא התרגש ואמר: "ברוך המקום אשר הצילך מדירה זו!!!!" לשאלתי מדוע הוא אומר שהקב"ה הציל אותי, השיב: "זה האזור הגרוע ביותר בעיר הזו, האדמה שוקעת והבניינים מסביב מפונים עקב השקיעה. לך ותראה את הבניינים הסמוכים ריקים מאדם ואסורים לכניסה!!!!" אז הבנתי את החסד שעשה איתי בורא עולם כאשר שבר את העסקה כדי להציל אותי מהדירה הזו.

נכון ששילמתי כמה שקלים, אבל תמיד צריכים לזכור גם ברגעים קשים שכל מה שה' עושה הוא עושה לטובה שלנו עם החשבונות שרק הוא יתברך יודע ועושה.

ד"ר אהוד אבי

הפענוח לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' ששה סמואלס בפקס: 15326517922

או אל: o.y.wines@gmail.com

לאחר שלקה אביו בהתקף לב רח"ל וחולשתו גברה ואף היה לו חום גבוה, באותם ימים אסר עלי הרופא באיסור חמור לצאת מביתו ושלא ללכת בשום אופן לבית הכנסת התפילה. - אך לאחר ששקל הדבר היטב במאזני דעת קדשו החליט שלא להישמע לאזהרות הדוקטור.

התגבר כארי וביקש מאחי רבי אלחנן שהיה מסור אליו עד מאוד בכל דבר, להתלוות עמו לתפילה בבית הכנסת.

כששמע הרופא על כך שהופרה פקודתו הנחרצת כעס עד מאוד, ואמר בתקיפות שמסיר הוא ממנו את כל האחריות ופנה לאבי ואמר: ראה נא והבן, אני הוזהרתי בבירור לבל תהיה לצאת מן הבית אחרי התקף לב שכזה, ומעתה תדע נאמנה שרק אתה בעצמך תישא בכל התוצאות הקשות והכל יהא על אחריותך בלבד!

אולם למרבה הפלא כשחזר אביו מורנו מבית הכנסת ירד חוסו לגמרי, והוטב מצב בריאותו מאוד. כשהגיע הרופא הדגול לאחר מכן לבדוק, התפלא מאוד ותמה על כך בפניו: כיצד יתכן שדווקא אותה יציאה וטירחא שכל כך חששנו ממנה, ושבדרך הטבע היתה אמורה להחליש אותך ביותר ולהקיא לבריאותך, דווקא היא זו שהטיבה עימך וחיוקה את בריאותך?

ענה לו אביו בחן חכמותו וענותנותו, אכן מכאן תדע ותראה, שאצלי ההליכה לתפילה בבית הכנסת לא רק שאינה יכולה להזיק לי בשום אופן, אלא היא אף מטיבה לי! [כאשר אמרנו שהיה מחיה את נפשו ממש, בכל אמירת אמן ואמן יהא שמייה רבא, ובכל קדיש וקדושה וברכו וכיוצא].

לאחר שהלך הרופא פתח אביו את פיו בחכמה ואמר: וואס פארשטייט אדוקטור אין אמן יהא שמייה רבא... [מה מבין רופא חילוני באמן יהא שמייה רבא...]. והוסף להאיר את טעמו ואת נימוקו עימן, על פי משל נאה כדרכו, הנה אילו נצרכתי באותם ימים ממש שאסר עלי הרופא כליל לצאת מן הבית ללכת אל בית הרפואה בשביל ביקור דחוף אצל אותו רופא עצמו... הרי הדבר פשוט שאין ביקור זה בכלל, ולאו בכהאי גוונא קיימא גזירת הרופא לאיסורא שכן אדרבה זהו צורך הרפואה והבריאות ועל ביקור שכזה היו 'כולם' אומרים לי, כולל הפרופסור עצמו, שאין ברירה ומן ההכרח להתאמץ ולהתחזק בכל הכוח ולצאת לביקור הדחוף! - על אחת כמה וכמה כשיצאתי עתה לטיפול מסור ואהוב אצל הרופא הגדול ברוך הוא ולקחת את התרופה הטובה ביותר של אמן ואמן יהא שמייה רבא, סמא דחיי! הלא פשוט שהוא יתברך 'מלך' רופא נאמן ורחמן! ובודאי ובודאי שהיה עלי להתחזק ולצאת לתפילה.

וכמוכן אין כוונתנו כאן ללמוד הנהגה למעשה, כאשר כבר מילתנו אמורה רבות פעמים בגדי 'טיב המעשיות' דגן, וכל אחד יעשה שאלת חכם לפי עניינו. - רק ללמדנו לקח טוב של תורת חיים כמה נאה וכמה יאה לנו להשתוקק בעניית אמן יהא שמייה רבא בכל לב וכמה מסירות נפש צריך לכל דבר שבקדושה ולתפילה בציבור. שלפוס דרגתו הרמה חש הצדיק והרגיש בנפשו שזה לא זיקנו חלילה, אלא רק ייטיב עמו בזה ובבא.

הוא אכן זכה לשיבה טובה ולאריכות ימים ושנים טובות והתקיימה בו אותה סגולה נאה האמורה בקדושת בית הכנסת ובהירותו הגדולה שלא לדבר בעת התפילה, כענין שדרשו בה דורשי רשומות: 'שיבה' (ויקרא יג לב) - ראשי תיבות: ש'תיקה יפה בשעת התפילה!

ובודאי בזכות זהירותו הגדולה על עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא זכה למ'ש (שבת קט"ז): "כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן, שנאמר (ישעיה כג ב) 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים, אל תיקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן'".

- > < -

איש יהודי נאמן אשר זכה מן השמים בין אלפי רבבות 'בעלי תשובה' שבדורנו, לשוב בתשובה בלב שלם והעמיד את ביתו לתפארת היהדות הנאמנה, בית שמגדלים בו תורה ויראת שמים. - סיפר בהזדמנות אחת כיצד נתעורר לבבו אל התשובה, כאשר בהיותו רופא בכיר באחד מבתי הרפואה הגדולים נזדמן לו לטפל בחולה אחד שחלה במחלה חשוכה מרפא ל"ע והגיע לערש דווי כשימיו וחודשיו ספורים בחומרת מצב מחלתו. אמנם היתה אפשרות להאריך מעט את חייו על ידי ניתוח מסובך ומורכב, אך דעת רוב הרופאים היתה שמכיון שניתוח זה בין כך לא יוכל להציל את חייו מלאי הסבל, עדיף שלא לגשת לניתוח קשה זה שעלולות סכסכמת בעשרות אלפים טבין ותקלין.

אך בהיותו רופא צעיר ונמרץ היה ליבו נוקפו בזה, שמא מן הראוי לנסות להאריך את חיי החולה בכמה חודשים על ידי הניתוח.

הוא הציג את כל הספקות והצדדים השונים שבשאלה גורלית זו לפני בני המשפחה ומחמת כובד ההכרעה בשאלת נפשות כוז ביקשו להיוועץ בדעת תורה, ולשאל את פי מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל, בעל 'אגרות משה', כיצד עליהם לנהוג בזה.

הרופא הצעיר דגן התלווה עם בני המשפחה להתייעצות אצל הגאון, כדי להבהיר את מצב התיק הרפואי של החולה.

לאחר ששמע הגאון את כל פרטי השאלה הסבוכה שקל היטב את הצדדים לכאן ולכאן, ובסופו של דבר הכריע פסק הלכה למעשה, בהיות שכשיאריכו את חיי החולה בכמה חדשים על אף מצבו החמור ביותר שיכמעט לא יוכל לעשות ולא כלום בתורה

הפער בעמוד הבא <

הספד שכבש את ה'שולחן השבת'
וגם את המלמדים והמחנכים

טיב המעשיות

על פרשיות השבוע

מאת הגדול רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

למעלה בעולם האמת, אמנם בדרך כלל אין אפשרות לרדת משם ומכיון שעלה שוב לא ירד! אבל בזכות אותה מצוה שזיכתינו בהשלמת המניין ובעניית אמן ואמן יהא שמיה רבא נתנו לי רשות מן השמים לירד לבקש ממך בקשה מיוחדת ואפציר בך מאוד שלא תסרב לה: הנה שמי נקרא כך וכך, והבית שלי הוא במושב פלוג, לך נא אל בני ביתי, תאמר להם שבאתי אצלך ותבקש מהם שיאמרו עלי קדיש!

הגבאי התעורר בפחד עצום היה זה חלום מוזחי ביותר, הוא בירר את הפרטים שנמסרו לו בחלום ומצא שהכל שריר וקיים. הוא קם ונסע היישר אל אותו מושב התעניין על אותו אדם ואמר לו שהוא נפטר השבוע מדום לבו רח"ל ומשפחתו יושבת 'שבעה' בבית פלוג, בדיוק כפי שנאמר לו בחלום. הוא נכנס בלב רומה לבית האבלים לנחמם סיפר להם בהתרגשות את כל אותו המעשה, ומסר להם את בקשת אביהם בחלום והם כמובן סברו וקבלו ואמרו קדיש אחר אביהם.

כעבור שנה שוב הופיע אליו בחלום אותו יהודי, ואמר לו שאף כי בדרך כלל קשה מאוד לרדת לכאן, אך בזכות אותה מצוה והקדיש שאמרו עלי הבנים כל השנה קיבלתי שוב רשות לך, והנני מבקש ממך מאוד כי 'מצוה גוררת מצוה' שתחזיר נא את בני בתשובה!

ואכן הודות השם יתברך זכה הגבאי הנאמן להשיב את בני אותה משפחה בתשובה שלמה. [ספר 'טיב התפילה'].

- > < -

נסיים נא פרק חשוב ונכבד זה של אמן יהא שמיה רבא בדבריו המופלאים של המחזור ויטרי (סימן פז).

זה לשונו הוזהב: "מצאתי במדרש משלי (יד, כח) 'בָּרַב עַם הָדָת מִלֵּךְ. אָמַר רַב חָמַד בֶּר חֲנִינָא שְׁבַחוּ וגדולתו של הקב"ה אף על פי שיש לפנוי אלף אלפים ורבי רבבות של מלאכי השרת שמשרתים לפניו, אינו רוצה בשבחן של כולן, אלא בשבחן של ישראל, שנאמר (ישעיה מ, כ) 'עַם זֶה יִצְרָתִי' - למען שיגידו בשבחן של הקב"ה, שנאמר (שם) 'לִי תִהְיֶה יִסְפָּר'. וכן הוא אומר (תהלים מ, י) 'גִּדְבִי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹקֵי אֲבֹהֶם'."

"אמר רבי סימון, אימתי הקב"ה מתעלה בעולמו, בשעה שישיראל נאספים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ושומעים הגדה מפי חכם ועונין יהא שמיה רבא מברך! - באותה שעה שמה ומתעלה בעולמו, ואומר למלאכי השרת: באו וראו עם זו שיעזרתי לך כמה הם משבחין אותי! באותה שעה מלבישים הוד והדר לפניך, לכן נאמר 'בָּרַב עַם הָדָת מִלֵּךְ'."

"זהו מצאתי במדרש רבי תנחומא: אמר רבי ישמעאל, סה לי זנגיאל! שר הפנים אמר לי, ידידי שב בחיקי, ואגיד לך מה תראה על ישראל."

"יישבתי בחיקי, והיה מסתכל בי והיה בוכה, ודמעות יורדות מעיניו ונופלות על פני. ואמרתי לו: הדר זיון, מפני מה אתה בוכה?"

"אמר לי, בוא ואכניסך ואודיעך מה גנו לישראל עם קדוש, תפשני ביד, והכניסני לחדרים חדרים ולגנוני גנונים ולאוצרות של הפנקסים ופתח והראני איגרות כתובות וצרות משונות זו מזו. אמרתי לו אלו למי? אמר לי אלו לישראל. אמרתי לו יכולים ישראל לעמוד באלו? אמר לי למחר בוא ואראך צרות משונות מאלו! אשר למות למות ואשר להרב להרב ואשר לשבי לשבי! אמרתי לו הדר זיון, וכי ישראל בלבד חטאו?"

"אמר לי, תראה ידוע שבכל יום ויום מתחדשין עליהן גזירות קשות מאלו, וכיון שישיראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין 'אמן יהא שמיה רבא מברך', מיד אין אנו מניחין אותם לצאת מחדרי חדרים' ע"כ לשון קדשו.

יתבונן החכם ויבין תבונן עד היכן הדברים מגיעים ישמע חכם ויוסף לקח.

יהא שמיה רבא מברך לעולם ולעלמי עולמים

בעקבות מנהג זה שהנהיג בתורה ויראה נפון המנהג בשאר בתי כנסיות שברחבי ירושלים עיר"ק, וכמו שמצוי כיום בהרבה קהילות קודש בעולם מנהג ישראל קדושים לחלק שלל אמן ואמן יהא שמיה רבא לתנוקות של בית רבן.

ברבות הימים כשגדלו אותם ילדים ונעשו בחורים לתפארת כבר היו מורגלים ומחונכים מינקותם לעמוד בתפילה בבית הכנסת מתחילה ועד סוף, ולענות אמן ואמן יהא שמיה רבא בקול רם. וככל שהתגדלו בתורה ויראה שמים זכו יותר להרגיש בטעמה המתוק והנשגב של תפילה בכונה מקרב לב ונפש.

- > < -

אספרה נא בפניכם טיב מעשה מופלא שממנו נלמד גדול מעלת הנכנס לבית הכנסת לענות אמן ואמן יהא שמיה רבא.

באחד מבתי הכנסת שבפזורה העיר אשדוד יצ"ו נתקשו חברי הקהילה להשיג מנין לתפילה מנחה שהתקיימה לפנות ערב גבאי בית הכנסת יצא מדי יום עם דמיוני חמה אל רחוב העיר לקבץ 'מנין' למנחה.

יום אחד התקשה הגבאי למצוא 'עשירי' למנין, השמש נטתה לערוב עת השקיעה גיע ועדיין חסר אחד להשלים המנין. והנה הבחין הגבאי המסור באיש אחד העומד מן הצד ומתקן את רכבו, ניגש אליו וביקשו בעדינות שיורא נא בטובו להשלים להם 'מנין' למנחה, הלה נענה והסכים אך דא עקא בהיותו 'תניק' שנשבה לא ידע כלום... לא 'מנין' מהו, ולא 'מנחה' מה היא...

הסביר לו הגבאי באדיבות את תפקידו כעשירי למנין: אתה תשב כאן על הכיסא וכשתשמע את הציבור עונים אמן תענה ביחד עמם אמן! וכשתשמע 'אמן יהא שמיה רבא' תאמר כמו כן עמם. חלפה שעה קלה, ולבית הכנסת נכנס מתפלל נוסף שהגיע ברגע האחרון להשלמת המנין, פנה הגבאי אל אותו יהודי הודה לו על רצונו הטוב והוסיף: הנה יש לנו כבר מנין פה, ואם ברצונך לצאת תוכל לחזור למקומך. אבל האיש החליט שמכיון שכבר נכנס פנימה אל היכל בית הכנסת אינו עוזב ואינו יוצא, והוא אכן ענה אמן ואמן יהא שמיה רבא עם כל הציבור.

כעבור שני ימים בלבד הופיע אותו יהודי משלים המנין אל גבאי בית הכנסת בחלום, ואמר לו: דע לך שאני כבר נמצא כעת חיה

ומצוות ואף יהיה בחדשים ספורים אלו בייסורים קשים מכל מקום זאת כן יהיה ביכולתו בחדשים הללו לענות במו פיו הרבה פעמים אמן ואמן יהא שמיה רבא! וממילא בשביל כך הכל כדאי, ויש לגשת לניתוח המסובך, להציל את חיי ולא לגדוע אותם ח"ו, על אף כל הייסורים והכאבים ועל אף עלותו היקרה וכל התוצאות הגלות.

כשמוע הרופא את פסקו של הרב התפלא מאוד, ושאל אחר כך את בני המשפחה מה הם אותם מילים שאמר הרב: 'אמן ואמן יהא שמיה רבא', שבשבילם הוכרעה הקף 'להטותו לתורה' לאותו חולה?

פתחו הבנים לפניו את הסידור, והראו לו את המקומות המסומנים לעניית 'אמן ואמן יהא שמיה רבא', ואף טרדו להסביר לו מעט כפי הבנתו את פירוש התיבות הללו.

והנה מתוך כל אותו המעשה שסיבבו מן השמים בעיני דאשגותא תדירא לפתחו של הרופא ניצת בו הניצוץ הקדוש 'חלק אלקי ממעל' שבשרוש נשמת ישראל קודש, באותה 'מקודה פנימית' שאינה נגמלת לעולם. והוא חש לפתע תשוקה גדולה בנפשו ללמוד ולהעמיק יותר בטיב אותם תיבות וזרחות ומאירות: אמן ואמן יהא שמיה רבא, שבעבורם בלבד שווה ליהודי חולה סופני לסבול חחדשים של ייסורים קשים ולהישאר לחיות בעולם - ומשם מצא עד מהרה את דרכו אל עולם התשובה, טיפס ועלה מדרגה אחר מדרגה, עד שנעשה 'בעל תשובה' שלם וזכה להעמיד דורות ישרים מבורכים לתפארת בית ישראל.

הלימוד המורם מדרב בעד עצמו, כמה יש לנו להעריך ולהוקיר עד מאוד כל עניית אמן ואמן יהא שמיה רבא. ומה מאוד נוואלו אלו המפסידים מרגליות כאלו בידיים כשמשוחחים בתפילה או כשמשוחבים מחוץ לבית הכנסת וכיוצא שבהם נמצאו מפסידים באין ששים עשירות 'אמנים' ואמן יהא שמיה רבא, והמקפיד לענותם תמיד בקול רם אשרי חלקו וחבלו.

- > < -

זכורני מימי ילדותי כאן בעיר הקודש ירושלים ת"ו, שכדרכם של ילדים קטנים אהבנו לצאת לשחק מחוץ לבית הכנסת ולא לשבת הרבה על ספסלי בית המדרש בפנים...

מה עשה אדוני אבי מורי ורבי כדי לחנך אותנו, ולהרגיל אותנו בתפילה? - הוא לא כעס עלינו ח"ו, לא רגז ולא צעק ולא בא בטרדנוא חלילה. רק אחז צדיק דרכו בחכמה והלך בדרך שהתווה ופסק לנו רבינו הרמב"ם ז"ל בדברים מפורשים בהלכות תשובה (פ"י ה"ה) כיצד היא הדרך הנכונה לחנך את הילדים הקטנים שעדיין לא השכילו להבין את חשיבות התורה והמצוה, ואין בהם עדיין את האהבה הגדולה לעבודתו יתברך. - שיש ללמדם 'מעט מעט', ומתחילת החינוך אף יעשו זאת 'כדי לקבל שכר', וכך להרגיל ולחנך אותם בדרכי הישר והטוב: "עד שתרבה דעתך, ויתחכמו חכמה יתירה. ומגלים להם רז זה מעט מעט, ומרגילים אותן לענין זה בנחת עד שיישיגוהו וידעוהו ויעבדוהו מאהבה" עכ"ל הוזהב.

לקח לו אפוא אבי קופסא טובה של 'קפה עלית', למעלה במכסה התיבה חרץ לו חרוץ של פתח קטן, ובכל פעם שהתפללנו יפה וישיבנו על מקומו בבית הכנסת בדרך ארץ, וענינו אמן ואמן יהא שמיה רבא בקול רם היה משלשל אל תוך הקופסא של הילד מטבע מרשרש...

כך צבר לו הילד הקטן מטבעות רבות ופרוטוה לפרוטוה מצטרפת... עד שדמיונו הפורח של הילד כבר חשב שהנה עוד מעט והקופסא מתמלאת עד דלות וכבר הולך עם כל הכסף אל הבנק... ועד מהרה כל 'מאה שערים' כבר תחיה שלו...

כ"ק אאמר' זצוק"ל היה מן הראשונים לפני כתשעים שנה כשהתחיל בירושלים עיר"ק את מנהג חלוקת הסוכריות לילדים העונים אמן ואמן יהא שמיה רבא בקול רם - הוא היה מקבץ סביבו מדי שבת את ילדי השכונה בבית הכנסת הוותיק 'תורה ויראה' שבמאה שערים כדי שיענו עימו יחדיו בקול רם אמן, ואמן יהא שמיה רבא, ומחלק להם סוכריות ומגדנות לרוב! - ולאחר מכן

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מוהגה: רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 חתקשרים • זמנים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti11@gmail.com

ירושלים 7 ישיעיהו טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרי! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173